

QUIRYNEN maakte vooral naam als advocaat van de slachtoffers in enkele ophefmakende assisenprocessen: de zaak-Van Noppen en de zaak-Dutroux. Hij vindt het zeer gevaarlijk om uit een particulier geval als dat van David Bouchat meteen algemene gevolgtrekkingen te maken.

„Naar mijn aanvoelen heeft justitie in dit dossier destijds te weinig aandacht geschonken aan het pedofilie-slachtoffer. Dat heeft te maken met de manier waarop slachtoffers toen werden bejegend. Tien jaar terug stonden we op dat vlak nog nergens. Justitie heeft toen niet passend gereageerd. Die feiten zijn niet bestraft en raakten daardoor ook niet verwerkt. Vergeet niet dat een juridische procedure vaak een louterende werking heeft. Door de verwaarlozing van justitie kon dit hier niet.”

In eer en geweten

„Daardoor is dit opnieuw gaan opflakkeren bij het slachtoffer, met de fatale moorden tot gevolg. Ik praat de daders niet goed,” beoogt de advocaat, „maar volgens mij had justitie van bij de aanvang kunnen inzien dat het hier een vreemd dossier betrof. Het Openbaar Ministerie had kunnen rekening houden met het feit dat een vroeger slachtoffer dader is geworden. En het dossier vanuit dat perspectief behandelen. Men heeft ze integendeel twee jaar opgesloten. Uiteindelijk heeft het Openbaar Ministerie in geweten geoordeeld die jongeren niet te kunnen laten veroordelen. Op zich best wel een moedige beslissing. Maar had men de zaak van in het begin op een menselijker en billijker manier behandeld, dan was veel polarisatie vermeden.”

Dat sommigen de uitspraak beschouwen als een vrijgeleide om het recht in eigen hand te nemen, betreft Quiryren. „De jury heeft geoordeeld in respect voor artikel 71 van het strafwetboek dat bepaalt dat men geen misdrijf pleegt als men iets doet onder 'dwang die men niet kan weerstaan'. Dit is een democratisch gestemde wet, die voor iedereen geldt. Het is een afspraak die je maakt bij rechtspraak. Ik heb begrip voor mensen die voor dergelijke zaken pleiten voor een middenweg met een soort schuldigverklaring zonder straf. Moreel zeker te verdedigen, maar juridisch moeilijk hanteerbaar. Is iemand schuldig, dan moet die immers alle schade vergoeden, zelfs als hij niet naar de gevangenis moet. Hij blijft aansprakelijk voor zijn daden en dat kan verstrekkende gevolgen hebben. Terwijl artikel 71 zegt dat er geen misdrijf is geweest.”

„Het zou evenwel een nefaste evolutie zijn, indien dergelijke vrijspraak en andere pijnlijke zaken zoals de moord op een juwelier in Lede een signaal zouden zijn om zelf rechter te spelen. Dit kan alleen worden tegengegaan door een stevig presterende justitie, die krachtig, billijk en snel reageert.” Of de media hierin ook geen aandeel hebben door de manier waarop ze die zaken behandelen? „Media en pers zijn vaak-

Assisenzaken (hier in Brugge) krijgen doorgaans volop aandacht van de media. Maar is dat wel zo'n goede zaak? © Belga

Rechtsstaat op drift?

Toon Osaer

De zaak-Bouchat, waarbij twee jongeren in een pedofiliezaak werden vrijgesproken van moord, zorgde enige tijd terug voor flink wat discussie. Is het falen van justitie voldoende reden om als slachtoffer het recht in eigen hand te nemen? Ten koste waarvan mag een juwelier zijn eigendom verdedigen? Faalt de rechtsstaat hier niet? Vragen voor een bevoorrechte getuige: advocaat Paul Quiryren.

Of de rol van de media in goed en kwaad in onze samenleving

honden van de democratie en hebben een zuiverende invloed op recht en samenleving. Het is de verdienste van de media dat ze justitie zichtbaar hebben gemaakt, met haar grote en kleine kanten. Daardoor toon je ook een aantal zwakten van het systeem, verder ook onverwachte vrijspraken, mensen die vrijkomen als gevolg van procedurefouten. Maar dankzij de media is justitie niet meer die onbereikbare ivoren toren van weleer.”

Slingerbeweging

„Je merkt nu wel een slingerbeweging, met de risico's van dien. Een dag na gruwelijke feiten wordt de hele polemiek al in de media gevoerd. Ik verwijs hier naar het pijnlijke en jammerlijke

incident met die buschauffeur in Antwerpen. De eerste dag wordt in de media heel duidelijk alle schuld zonder enige nuancering in de schoenen van de daders geschoven. Naderhand blijkt het verhaal toch ingewikkelder. Justitie moet naar de waarheid zoeken op een eerlijke en objectieve manier. Het gevaar bestaat nu toch wel dat sommige media zich in die zoektocht naar waarheid op een onverantwoorde manier gaan moeien, door naar informatie te zoeken en die vrij te geven om commerciële redenen. De waarheidsvinding is soms beter gediend indien een aantal zaken voorlopig vertrouwelijk blijft om de sereniteit en integriteit te bewaren. De waarheid is nooit heel eenvoudig en haar zoeken vergt soms enige tijd, al mag het natuurlijk niet te lang duren.”

„Een tweede gevaar is het respect voor medemensen. Er gebeurt iets en men vliegt erop om bloed en tranen te filmen, soms moet men journalisten bij slachtoffers letterlijk uit de boom jagen. Media moeten een bepaalde ethiek en deontologie in acht nemen en bijvoorbeeld op een respectvolle manier omgaan met het verdriet bij slachtoffer en dader. Ander nadeel: nagenoeg uitsluitend aandacht voor strafrecht. Terwijl de gerechtelijke activiteit zoveel breder en meer omvattend is. We mogen ook niet vergeten hoe verschrikkelijk ingewikkeld onze samenleving is geworden. En je kunt evenmin naast een aantal maatschappelijke evoluties kijken. Mensen zijn individualistischer geworden. Stappen sneller naar de rechtbank en hebben soms te hooggespannen verwach-

tingen tegenover justitie. Maar globaal sta ik positief tegenover de rol van de media, want ze hebben geholpen om de diepe kloof tussen de verschillende partijen die erbij zijn betrokken te overbruggen.”

Paul Quiryren's bekommerning om het slachtoffer blijkt overduidelijk uit zijn *Tochtgenoten. Advocaat van slachtoffers* (Davidsfonds, Leuven, 2005, 142 blz., 15,95 euro, ISBN 90 5826 345 2). Met het lespakket van *Averbode Educatief (Het proces-Dutroux)*, 50 euro, ISBN 978 90 317 2285 3, een dvd over het proces-Dutroux waarbij Quiryren als advocaat van een slachtoffer wordt gevolgd naast die van de dader, plus een cd-rom met materiaal voor vakoverschrijdende lessen in de tweede en derde graad van het secundair, wil hij meehelpen om jongeren genuanceerd te doen nadenken over de wereld van justitie, over goed en kwaad, zinloos geweld en schuld en boete.